

Juzgado de Primera Instancia nº 49 de Barcelona

Procedimiento ordinario (Contratación art. 249.1.5) /2022 -2A

-

Materia: Juicio ordinario (resto de casos)

Entidad bancaria BANCO SANTANDER:

Parte demandante/ejecutante: [REDACTED]

Procurador/a: [REDACTED]
Abogado/a: Martí Sola Yague

Parte demandada/ejecutada: SERVICIOS
FINANCIEROS CARREFOUR, S.A.

Procurador/a: [REDACTED]
Abogado/a: [REDACTED]

SENTENCIA Nº 254/2023

Magistrado: [REDACTED]

Barcelona, 18 de septiembre de 2023

ANTECEDENTS DE FET

Primer: A la demanda s'exercita, de manera principal, l'acció de declaració de nul·litat de les condicions generals incloses per no superar els controls d'incorporació i transparència, així com de les condicions generals de l'assegurança.

Més concretament es demana la nul·litat de les condicions relatives a la fixació de l'interès remuneratori, el mode d'amortització del deute, els costos i el preu total del contracte de targeta i de prima d'assegurança de pagaments i de la clàusula de la comissió d'impagament

Segon: La representació de la part demandada va presentar un escrit de contestació on demana que es desestimi íntegrament la demanda i subsidiàriament, per al cas que s'estimi alguna de les accions exercitades de contrari, s'estimi la prescripció respecte de l'acció de restitució dels imports abonats en el període comprès entre el 02/10/2000 i el 26/11/2016.

FONAMENTS DE DRET

Primer: S'ha de considerar imprescriptible l'acció si concorre nul·litat, ja que la inexistència i la nul·litat radical dels negocis jurídics no són susceptibles de sanació pel transcurs del temps, de conformitat amb el principi *quod ad initium vitiosum est no potest tractu temporis convallescere*.

D'altra banda, l'article 83 del Text refós de la Llei general defensa consumidors i usuaris (TRLGDCU) diu que "les clàusules abusives seran nul·les de ple dret i es tindran per no posades. A aquests efectes, el jutge, amb audiència prèvia de les parts, ha de declarar la nul·litat de les clàusules abusives incloses en el contracte, el qual, no obstant això, ha de continuar sent obligatori per a les parts en els mateixos termes, sempre que pugui subsistir sense les clàusules esmentades. Les condicions incorporades de manera no transparent als contractes en perjudici dels consumidors seran nul·les de ple dret"

L'única forma de garantir els principis bàsics de no vinculació i d'efecte dissuasiu de la Directiva 93/13/CEE en els contractes subscrits amb consumidors és considerar que el termini per reclamar, si escau, la restitució de les quantitats que haguessin estat matèria del contracte, més els interessos, comença una vegada obtinguda davant dels tribunals la declaració de nul·litat, ja que fins aleshores no es podria haver formulat la reclamació per mantenir aparença d'eficàcia la clàusula nul·la.

L'excepció de prescripció es desestimarà.

Segon: De manera principal es demana una Sentència que declari la nul·litat de les clàusules d'interès remuneratori i composició dels pagaments per no superar el doble control de transparència quant a les condicions relatives a l'interès remuneratori, al mode d'amortització del deute, i als costos i preu del contracte, així com les condicions generals del contracte d'assegurança; declari la nul·litat per abusivitat de la clàusula de comissió per impagament i, condemni l'entitat a estar i passar pels efectes d'aquestes nul·litats, previstes ex lege a l'art. 1303 CC, més interessos legals i processals.

L'article 4.2 de la Directiva 93/13, de 5 d'abril, sobre clàusules abusives en contractes subscrits entre consumidors, estableix que l'apreciació del caràcter abusiu de les clàusules mai no podrà referir-se a l'objecte principal del contracte, ni a l'adequació entre preu i retribució, d'una banda, ni als serveis o béns que s'hagin de proporcionar com a contrapartida, de l'altra, sempre que aquestes clàusules es redactin de manera clara i comprensible.

Respecte a la contractació en sèrie establerta en condicions generals de la contractació, a més de la Directiva 93/13 /CEE del Consell, de 5 d'abril de 1993 (articles 3 , 4,2 i 5), cal estar també a la Directiva 2008/48/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'abril de 2008, relativa als contractes de crèdit al consum.

La jurisprudència estatal ha determinat com la normativa continguda a la Llei 7/1998, de 13 abril, de Condicions Generals de la Contractació, resulta aplicable a totes les condicions generals, es trobin en contractes concertats amb consumidors o en contractes en què cap de les parts mereix aquesta consideració, però establint un règim protector diferents. Així, les normes relatives a la incorporació (articles 5 i 7) ia la interpretació de les condicions generals (article 6) són aplicables a tot tipus de condicions generals. Però no el règim de nul·litat de les condicions generals; quan, si es tractés d'un adherent no consumidor, l'article 8.1 de la Llei de condicions generals de la contractació, estableix el règim de la nul·litat contractual contrari a norma imperativa o prohibitiva del Codi civil. En canvi, en els contractes concertats amb consumidors, és aplicable el règim de nul·litat per abusivitat, del Text Refós de la

Llei General per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris, que desenvolupa la Directiva 1993/13/CEE , sobre clàusules no negociades en contractes concertats amb consumidors (STS de 30 d'abril de 2015).

Pel que fa a la primera declaració, del contracte aportat s'obté que només és procedent examinar, respecte a l'interès remuneratori i sistema de pagament si la condició general 4 i la condició particular de la targeta pass Carrefour 8 superen el doble control de transparència.

La condición general 4 diu:

El cálculo de la tasa anual equivalente (TAE), que comprende el tipo de interés nominal así como las comisiones y gastos en vigor en cada momento, está realizado de acuerdo con dispuesto en el Anexo I de la Ley 7/1.995, de 23 de marzo (BOE nº 72 de 25-3-95). En el referido cálculo no se incluye el coste referido al seguro en el supuesto que sea suscrito.

La condición particular 8 diu:

Sistema Crédito. En caso de utilización del sistema crédito por haber adquirido bienes o por impago del sistema contado, el Titular queda obligado a pagar a la Entidad la cuota mensual pactada por las partes que, como mínimo, será del 3% del Límite de Crédito autorizado con un importe mínimo de 15€, o el saldo pendiente si fuese menor. La cuota mensual comprende, además de la amortización del capital correspondiente, los intereses calculados desde el último periodo de liquidación, las comisiones y gastos aplicables en cada momento y, en su caso, la prima del seguro. El cálculo de la amortización del capital se efectuará deduciendo del total de la mensualidad el importe de los gastos, seguro e intereses señalados anteriormente. El pago de la cuota mensual se realizará mediante adeudo en la cuenta no más tarde del día 5, pudiendo realizar reembolsos suplementarios. La periodicidad con que se producirá el devengo de intereses será mensual, siendo su fecha de pago la misma que la de las cuotas mensuales. El saldo pendiente de reembolso produce intereses pagaderos mensualmente y se incluyen en cada cuota mensual siendo calculados entre cada saldo mensual como prorrata del número de días que presentan un saldo deudor.

El importe total de los intereses devengados se obtiene a partir de una fórmula donde: I= Importe total de los intereses mensuales; A= Saldo del extracto de cuenta anterior - intereses del mes anterior - importe de la prima de seguro del mes anterior. ; i= Tipo de interés nominal mensual x 12 / días del año en curso. ; do= Número de días del mes correspondiente al período de liquidación; n= Número de disposiciones; D= Importe de las diferentes disposiciones efectuadas durante el mes correspondiente al período de liquidación; d1= Número de días transcurridos desde las diferentes disposiciones hasta el último día del mes; R= Importe de los diferentes reembolsos efectuados durante el mes correspondiente al período de liquidación; r= Número de reembolsos; d2= Número de días transcurridos desde los diferentes reembolsos hasta el último día del mes; P= Importe del pago de la cuota mensual - intereses del mes anterior - importe de la prima de seguro del mes anterior; d3= Número de días transcurridos desde el pago de la cuota mensual hasta el último día del mes.

El exceso autorizado sobre el límite concedido en el sistema contado se liquidará en el primer adeudo en cuenta realizado tras la producción de tal exceso. Dicho exceso autorizado no significará en ningún caso el aumento del límite inicialmente pactado.

El exceso sobre la línea autorizada en el sistema de crédito, como consecuencia de impago de cualquier cantidad del sistema contado o por la utilización del sistema de crédito facultará a la entidad a ampliar el límite autorizado para asumir el exceso producido. En dicho caso el Titular quedará obligado a pagar la cantidad mínima estipulada en la cláusula 7 apartado b. Ello no obstante, cuando el límite del crédito inicialmente pactado quede reestablecido, la entidad, a instancias del titular, restituirá la mensualidad vigente, con anterioridad a dicho exceso.

Una part interessant de la STS de 25 de novembre de 2015 diu:

[...] la normativa sobre cláusulas abusivas en contratos concertados con consumidores no permite el control del carácter "abusivo" del tipo de interés remuneratorio en tanto que la cláusula en que se establece tal interés regula un elemento esencial del contrato, como es el precio del servicio, siempre que cumpla el requisito de transparencia, que es fundamental para asegurar, en primer lugar, que la prestación de consentimiento se ha realizado por el consumidor con pleno conocimiento de la carga onerosa que la concertación de la operación de crédito le supone y, en segundo lugar, que ha podido comparar las distintas ofertas de las entidades de crédito para elegir, entre ellas, la que le resulta más favorable.[...]

Una part interessant del que diu el TJUE (Sentència de 16 de juliol de 2020, C-224/19 i C-259/19, CY i Caixabank, SA), diu:

[...] el Tribunal de Justicia ha destacado que la exigencia de redacción clara y comprensible que figura en el artículo 5 de la Directiva 93/13 se aplica, en cualquier caso, incluso cuando una cláusula está comprendida en el ámbito de aplicación del artículo 4, apartado 2, de esa Directiva y aun cuando el Estado miembro de que se trate no haya transpuesto esta disposición. Tal exigencia no puede reducirse únicamente al carácter comprensible de la cláusula contractual en un plano formal y gramatical (sentencia de 3 de marzo de 2020, [REDACTED], C-125/18, apartado 46) [...]. [...] dado que el sistema de protección establecido por la Directiva 93/13 se basa en la idea de que el consumidor se halla en situación de inferioridad respecto al profesional en lo referente, en particular, al nivel de información, la mencionada exigencia debe entenderse de manera extensiva, esto es, en el sentido de que no solo impone que la cláusula en cuestión sea comprensible para el consumidor en un plano gramatical, sino también que el contrato exponga de manera transparente el funcionamiento concreto del mecanismo al que se refiere la cláusula de que se trate, así como, en su caso, la relación entre ese mecanismo y el prescrito por otras cláusulas, de manera que el consumidor esté en condiciones de valorar, basándose en criterios precisos e inteligibles, las consecuencias económicas que se deriven para él (véanse, en este sentido, las sentencias de 30 de abril de 2014, [REDACTED], C-26/13, EU:C:2014:282, apartados 70 a 73; de 3 de octubre

de 2019, Kiss y CIB Bank, C-621/17, EU:C:2019:820, apartado 37, y de 3 de marzo de 2020, [REDACTED], C-125/18, EU:C:2020:138, apartado 43)" (apartado 67). [...]

D'una altra banda, la jurisprudència estatal quan defineix les exigències del control d'incorporació diu que "s'ha de tractar d'una clàusula amb una redacció clara, concreta i senzilla, que permeti una comprensió gramatical normal i que l'adherent hagi tingut oportunitat real de conèixer al temps de la celebració del contracte" (STS 564/2020, de 27 d'octubre), tenint en compte el concepte de consumidor informat entès com "un consumidor mitjà, normalment informat i raonablement atent i perspicaç" (STJUE de 10 de juny de 2021, assumpte prejudicial C-609/19), de manera que pugui preveure, sobre la base de criteris precisos i comprensibles, les conseqüències econòmiques del contracte. Concretament les exigències del control d'incorporació en la jurisprudència del TS queden definides en els termes següents (STS 564/2020, de 27 d'octubre):

[...]...El control de inclusión o de incorporación supone el cumplimiento por parte del predisponente de una serie de requisitos para que las condiciones generales queden incorporadas al contrato. Mediante el control de incorporación se intenta comprobar que la adhesión se ha realizado con unas mínimas garantías de cognoscibilidad por parte del adherente de las cláusulas que se integran en el contrato.

- Aunque la Ley de condiciones generales de la contratación se refiere a la incorporación de las condiciones generales al contrato en dos preceptos: en el artículo 5, para establecer los requisitos de incorporación, y en el artículo 7, para establecer cuándo las condiciones generales no quedan incorporadas al contrato, en la práctica se aplica en primer lugar el filtro negativo del artículo 7 de la Ley de condiciones generales de la contratación, y si se supera es necesario pasar una segunda criba, ahora positiva, que es la prevista en los artículos 5.5 y 7 de la misma Ley: la redacción de las cláusulas generales deberá ajustarse a los criterios de transparencia, claridad, concreción y sencillez, de modo que no quedarán incorporadas al contrato las que sean ilegibles, ambiguas, oscuras e incomprensibles (sentencias 314/2018, de 28 de mayo, y 57/2019, de 25 de enero).

El primero de los filtros mencionados, el del artículo 7, consiste, pues, en acreditar que el adherente tuvo ocasión real de conocer las condiciones generales al tiempo de la celebración. La sentencia 241/2013, de 9 mayo (a la que sigue, entre otras, la sentencia 314/2018, de 28 de mayo) consideró suficiente que la parte predisponente acredite la puesta a disposición y la oportunidad real de conocer el contenido de dichas cláusulas para superar este control, independientemente de que el adherente o el consumidor realmente las haya conocido y entendido, pues esto último tendría más que ver con el control de transparencia y no con el de inclusión.

El segundo de los filtros del control de incorporación, previsto en los artículos 5 y 7 LCGC, hace referencia a la comprensibilidad gramatical y semántica de la cláusula.

En suma, para superar el control de incorporación, debe tratarse de una

cláusula con una redacción clara, concreta y sencilla, que permita una comprensión gramatical normal y que el adherente haya tenido oportunidad real de conocer al tiempo de la celebración del contrato [...]

Així, pel que fa a aquest segon filtre, ressaltava la STS 149/2020, de 4 de març, la qual, amb esment de la doctrina jurisprudencial de la STS 628/2015, de 25 de novembre, indica que "la normativa sobre clàusules abusives en contractes concertats amb consumidors no permet el control del caràcter abusiu del tipus d'interès remuneratori en tant que la clàusula en què s'estableix aquest interès regula un element essencial del contracte, com és el preu del servei, sempre que compleixi el requisit de transparència! I considera que "l'expressió de la TAE és requisit, encara que no suficient per si mateix, perquè la clàusula que estableix l'interès remuneratori pugui ser considerada transparent".

El contracte de crèdit amb targeta *revolving* és un tipus de crèdit el límit del qual es recompon constantment i on es paguen quotes de quanties habitualment no molt elevades en comparació amb el deute pendent i com el prestatari paga les quotes amb una elevada proporció d'interessos i poca amortització del capital i com els interessos i comissions meritats es capitalitzen per meritjar l'interès remuneratori, resulta que el pagament s'allarga molt en el temps.

La capitalització dels interessos i comissions que mensualment es van meritant, és una característica que defineix molt clarament el producte, atès que en aquest tipus de crèdits els interessos generats, les comissions i altres despeses repercutibles al client se sumen i financien juntament amb la resta de les operacions, això implica que, davant d'elevats tipus d'interès de la quota de la targeta, quan es paguen quotes mensuals baixes respecte a l'import total del deute, l'amortització del principal es farà en un període de temps molt perllongat, cosa que suposa el pagament total d'una xifra elevada d'interessos a mig i llarg termini, i que es calculen sobre el total del deute pendent. Aquest efecte de la capitalització d'interessos i despeses s'agreuja encara més quan les quantitats acordades com a pagaments mensuals no són suficients per possibilitar una amortització del principal del deute, o fins i tot ni tan sols per mantenir el crèdit disposat dins el límit inicialment autoritzat.

Com explica la SAP Madrid, secció 3a, de 8 de març de 2023:

Si es tria una quota petita es fomenta l'endeutament excessiu, ja que davant alts tipus d'interessos el client es trobarà que, després d'estar pagant quotes durant molt de temps, l'amortització de capital és mínim. Si la quota pagada cada mes no és suficient per pagar els interessos generats, la conseqüència és que el deute no para de créixer, cosa que el client pot no detectar fins passat un temps, cosa que indica que el contracte no supera el control de transparència material, perquè el client no és informat del risc que assumeix.

La STS 149/2020, de 4 de març ressaltava que les quanties de les quotes poc elevades, en comparació del deute pendent, genera que :

1) S'allargui anòmalament el temps durant el qual el prestatari segueix pagant les quotes.

2) Els pagaments mensuals es distribueixen en una proporció elevada per a pagament d'interessos i poca amortització del capital.

3) El prestatari es pot convertir en un deutor "captiu", ja que de vegades no arriben ni per saldar els interessos, per la qual cosa els interessos restants i comissions es capitalitzen per meritjar nou interès remuneratori. Mai arriba a pagar el deute, sinó que cada cop augmenta més.

Tercer: En el cas que examinem, no és qüestiona la condició de consumidora de l'actora ni que les condicions 4 i 8 abans exposades han estat predisposades per l'entitat de crèdit demanada.

No es pot dir que el contracte celebrat entre les parts adverteixi de forma clara, diàfana i intel·ligible que se celebra sota la modalitat *revolving* i que la devolució de les quantitats disposades es fa mitjançant reemborsaments mensuals que no tenen perquè ser equivalents a la quantitat disposada, sinó únicament al 3% del crèdit consumit, amb un import mínim de 15 €.

Tampoc s'exposa de manera suficientment destacada i de forma clara i comprensible, que les quantitats disposades i no retornades mitjançant la quota mensual generaran els interessos i comissions convingudes i que augmentaran el capital pendent de devolució i generaran, alhora, nous interessos i altres despeses. Ni que el mecanisme del crèdit *revolving* fa que les quotes mensuals, d'escassa quantia, no arribin a amortitzar el capital efectivament disposat, sinó únicament part dels interessos generats. Ni que l'import dels interessos i altres despeses, quan són capitalitzats, fan que el deute es composi majoritàriament dels interessos i les comissions i no de l'efectiu obtingut amb l'ús del mitjà de crèdit, de manera que no resulten previsibles el nombre d'amortitzacions necessàries per a la liquidació definitiva del crèdit.

Aquest mecanisme de la capitalització dels interessos comissions i altres despeses meritades si és el cas, així com les conseqüències de la capitalització, formen part essencial del contracte d'emissió de targeta de crèdit en la seva modalitat *revolving*, per la qual cosa s'han d'expressar de manera destacada, clara i comprensible, perquè qualsevol consumidor mitjanament informat i atent pugui conèixer els costos econòmics que la subscripció li pot generar.

En fi, la conclusió a la qual s'arriba respecte a la condició general 4 i la particular 8, no poden ser considerades transparents, ja que la càrrega econòmica real que suposa operar amb la targeta contractada no és fàcilment comprensible per al consumidor normalment informat i raonablement atent i perspicaç i tampoc consta quines dades que es van facilitar al consumidor en la fase prèvia a la contractació ni amb quina antelació, sense que sigui admissible considerar que se supera el control de transparència material basant-se en una clàusula no negociada que conté declaracions sobre la suficiència de la informació rebuda, ja que al fonament cinquè de la STS de 2 de febrer de 2021, es recull la decisió del Tribunal relativa a la nul·litat de les clàusules no negociades que contenen declaracions sobre la suficiència de la informació rebuda. Observeu, a més, que les condicions generals i particulars que hi ha a la plana del darrere de la sol·licitud no apareixen signades per la demandant, altre indici que la

contractació es va produir amb una manca d'informació i transparència manifesta.

Per tot el que s'ha exposat fins ara, és procedent declarar la nul·litat de les condicions relatives a la fixació de l'interès remuneratori, el mode d'amortització del deute, els costos i el preu total del contracte de targeta

Quart: Quant a la comissió per impagament i assegurança, es fan les consideracions següents.

El cobrament d'una comissió per l'activitat de reclamació o recobriment no està justificat, ja que no consta acordat al contracte que vincula les parts i tampoc remunera serveis ni gestions en benefici del consumidor, atès que queda en mans de l'entitat de crèdit emetre els rebuts per reclamar-los després.

Aquestes clàusules resulten nul·les per abusives quan el contracte es celebra amb un consumidor, com és el cas, ja que no es discuteix aquesta condició respecte a l'actor. Observeu que els articles 82.1 i 89.5 de la LGDCU (text refós de 16 de novembre de 2007) estableixen el caràcter abusiu d'aquelles clàusules que causin en perjudici del consumidor un desequilibri important, així com els increments de preus recàrrecs, indemnitzacions o penalitzacions que no corresponguin a prestacions addicionals. I la Circular del Banc d'Espanya 8/1990, de 7 de setembre, considera que comporten detriment dels interessos del consumidor, increments de preus per serveis, accessoris, recàrrecs i penalitzacions que no es corresponen a prestacions addicionals i no responen a serveis efectivament realitzats o despeses que hi ha hagut

Per això la pràctica de cobrar aquesta comissió es considera abusiva, com ho és la de cobrar la prima d'assegurança l'adhesió de la qual no consta subscripta.

Cinquè: D'acord amb el principi del venciment objectiu he d'imposar les costes a la part demandada (article 394 de la LEC).

DECISIÓ

Estimo la demanda presentada per [REDACTED] davant Servicios Financieros Carrefour, EFC, SA.

Declaro la nul·litat de les clàusules d'interès remuneratori i composició dels pagaments de contracte per no superar el doble control de transparència quant a les condicions relatives a l'interès remuneratori, al mode d'amortització del deute, i als costos i preu del contracte, que s'han de tenir per no posades en el contracte.

Declaro la nul·litat de les condicions generals del contracte d'assegurança.

Declaro l'abusivitat de la clàusula de comissió per impagament.

Condemno a l'entitat a estar i passar pels efectes d'aquestes nul·litats i abusivitat previstes a l'article 1303 del Codi civil.

Imposo les costes a la part demandada.

Notifiqueu aquesta resolució a les parts i feu-los saber que no és ferma i que hi poden interposar recurs d'apel·lació davant d'aquest Jutjat dins del termini de vint dies hàbils comptats des de l'endemà de la notificació.

Ho signo.

Puede consultar el estado de su expediente en el área privada de sejudicial.gencat.cat

Los interesados quedan informados de que sus datos personales han sido incorporados al fichero de asuntos de esta Oficina Judicial, donde se conservarán con carácter de confidencial, bajo la salvaguarda y responsabilidad de la misma, dónde serán tratados con la máxima diligencia.

Quedan informados de que los datos contenidos en estos documentos son reservados o confidenciales y que el tratamiento que pueda hacerse de los mismos, queda sometido a la legalidad vigente.

Los datos personales que las partes conozcan a través del proceso deberán ser tratados por éstas de conformidad con la normativa general de protección de datos. Esta obligación incumbe a los profesionales que representan y asisten a las partes, así como a cualquier otro que intervenga en el procedimiento.

El uso ilegítimo de los mismos, podrá dar lugar a las responsabilidades establecidas legalmente.

En relación con el tratamiento de datos con fines jurisdiccionales, los derechos de información, acceso, rectificación, supresión, oposición y limitación se tramitarán conforme a las normas que resulten de aplicación en el proceso en que los datos fueron recabados. Estos derechos deberán ejercitarse ante el órgano judicial u oficina judicial en el que se tramita el procedimiento, y las peticiones deberán resolverse por quien tenga la competencia atribuida en la normativa orgánica y procesal.

Todo ello conforme a lo previsto en el Reglamento EU 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, en la Ley Orgánica 3/2018, de 6 de diciembre, de protección de datos personales y garantía de los derechos digitales y en el Capítulo I Bis, del Título III del Libro III de la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial.